

ÇERKEZKÖY

GİRİŞ

Çerkezköy Tekirdağ'ın bir ilçesidir. Sanayi merkezi olarak Türkiye'de önde gelen ilçelerden ve merkezlerden biridir. Adını dünyaya duyurmuş bir marka kenttir. Çerkezköy Ticaret ve Sanayi Odasının konumlandığı ilçedir. 2020 Mart ayı itibariyle Çerkezköy'de faaliyet gösteren 3094 üyesi mevcuttur.

TARİHÇE

Çerkezköy coğrafyasında ilk kurulan köyün, Çerkezköy mü yoksa Türbedere mi olduğu yönünde değişik görüşler bulunmaktadır.

Atatürk İlköğretim Okulu bahçesinde olan türbe nedeniyle, Çerkez yerleşiminin öncesinde ve sonrasında dere yatağının olduğu bölge "Türbedere" diye adlandırılıyordu. Bugün Çerkezköy'de yaşayan bazı vatandaşların elinde, Çerkez göçleri öncesi döneme ait Türbedere kayıtlı tapuların bulunması, burada 1863 öncesine; 1847-1848 yıllarına uzanan bir yaşamın bulunduğunu göstermektedir.

Her ne kadar Çerkez göçü öncesi Türbedere'de bir hayat olsa da burada yaşayanların kaç hane olduğu, nüfusu ve kimliklerinin ne olduğu hakkında net bir bilgiye ulaşılmış değildir. Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'nde, Fon Kodu HH. d Gömlek No.su 17434 olan belgede: "Çerkes karyesinde Türbedere'de yapılacak olan inşaatın keşif bedeli" ibaresi olması, Türbedere'nin öncelikli olarak bir mevki adı olduğunu göstermektedir.

Osmanlı-Rus Savaşı sonrası bu yerleşim yerinin yeni göçlere açılmasıyla adının, 1878-1911 yılları arasında Türbedere olarak geçtiği, 1888-1907 yılları arasında da Türbedere'nin statüsünün, Türbedere yöresi, Türbedere Köyü ve Türbedere Nahiyesi olarak tanımlandığı söylenebilir.

Geçmişten bugüne aktarılanlar ve ortaya çıkan belgelere dayanarak yapılan incelemelerde, Osmanlı-Rus Savaşı'nın ardından bu coğrafyada aslında iç içe geçmiş 3 köyün varlığından söz edilmektedir.

- **Birincisi:** Bugünkü Çerkezköy Belediyesi ile türbenin olduğu Atatürk İlköğretim Okulu'nun çevresindeki Çerkezköy,
- **İkincisi:** Dere yatağı çevresindeki Türbedere,
- **Üçüncüsü:** Garnizon Komutanlığı'nın olduğu yerdeki Yeniköy'dür.

Bu üç köyün varlığı 1911 yılında bu yerleşim yerinin nahiyeye ve belediyelik olmasını sağlamış, ilk Belediye Başkanı Molla Mehmet Efendi ve beraberindekiler bölgenin isminin Türbedere olarak kalıcılığının sağlanmasını istediğinde ise Edirne Valiliği bu isteği kabul etmemiştir. Edirne Valiliği'nin ret kararından sonra bu yerleşim yerinin ismi, "Çerkezköy" olarak kalıcı hale gelmiştir.

Çerkezköy, 26 Ekim 1912 ile (bazı kaynaklara göre ise Kasım ayı başı) 30 Haziran 1913 tarihleri arasında Bulgar işgaline, 23 Temmuz 1920 ile 30 Ekim 1922 tarihleri arasında Yunan işgaline uğramıştır.

Kuruluşundan beri Çorlu'ya bağlı olan Çerkezköy, 1914 yılında Kırkkilise'nin Saray Kazasına bağlandı. 15 Ekim 1923 yılında da Saray ilçesi ile birlikte Tekirdağ'a bağlanan Çerkezköy, 1 Nisan 1958'de ilçe yapılmış ve kaymakamlığına da Yusuf Ziya Doğan atanmıştır.

EKONOMİ VE SANAYİ

1970'lere kadar kırsal nitelikli küçük bir yerleşim yeri olan ilçe, Bakanlar Kurulu'nun 1971 yılındaki kararı ile "Kalkınmada Öncelikli Yörelere" kapsamına alınmış ve 1973 tarihindeki karar ile Organize Sanayi Bölgesinin kurulması sonucu başlayan hızlı sanayileşme hareketiyle birlikte büyüme ve gelişim sürecine girmiştir. Bu gelişim büyük ölçekli, modern teknoloji kullanan ve esas olarak dış pazara yönelik üretim yapan özel sektör kuruluşları ile Çerkezköy bugün Türkiye'nin en büyük sanayi merkezlerinden bir haline gelmiştir. Çerkezköy'deki başlıca sanayi kuruluşları: tekstil, kauçuk plastik, boya – kimya, metal – makine, gıda, ilaç-sağlık, maden, ağaç,

elektronik ve beyaz eşya, inşaat malzemeleri, kırtasiye ve otomotiv sektöründe yoğunlaşmıştır. Bölgedeki sanayi tesislerinde 70.000'i aşkın çalışan, Türkiye ekonomisine katkıda bulunmaktadır.

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi 29.03.1973 tarih ve 7/6177 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1976 yılında kurulmuş, tahsis edilen arazi 4.550.215 m² olup, 3.564.665 m² 'lik kısmına 143 adet çeşitli büyüklüklerde parsel oluşturularak 119 sanayiciye tahsis edilmiştir. Kalan 958.560 m² 'lik kısım, yolları ve yeşil alanları kapsamaktadır. Bölgeye gösterilen yoğun ilgi ve talep üzerine bölgeye sınır olan 8.000.000 m²'lik alan 15 Ekim 1990 tarihli Devlet Planlama Teşkilatı onayı ile tevsii alanı olarak bölgeye ilave edilmiştir. 8.000.000 m² 'lik bu alan 42 ada ve 285 parsel şeklinde oluşturulmuştur.

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi; Çerkezköy ve Kapaklı ilçeleri olmak üzere iki belediye sınırı içerisinde kalan yaklaşık 1273 ha alanı ile Türkiye'nin en büyük ve en köklü sanayi bölgelerinden biridir. İstanbul'a yakınlığı ve geniş ulaşım olanakları nedeniyle Bölgemiz, İstanbul sanayisinin gelişme alanı olma özelliği taşımaktadır.

Bölge dahilinde toplam 355 sanayi parseli bulunmakta olup, bu parseller üzerinde 303 sanayi kuruluşu üretim, inşaat ve proje aşamasındadır. Bu tesislerden 41'i yabancı yatırımcılara aittir. Çeşitli ölçeklerdeki bu firmalarda yaklaşık 77.000 kişi istihdam edilmektedir.

Veliköy Organize Sanayi Bölgesi'nin 2011 yılında kuruluş çalışmalarına başlanmış, 6 Haziran 2012'de önce İslah OSB olarak kurulmuş ve 7 Ekim 2013'te ıslahtan normal organize sanayi bölgesi olma statüsüne kavuşmuştur. Sayın Valimiz Mehmet Ceylan başkanlığında müteşebbis heyet, Sayın Çerkezköy Kaymakam'ı Atilla Selami Abban başkanlığında yönetim kurulu ile yönetilmektedir. 4.000.000m² alanda 188 parselde sahip Veliköy Organize Sanayi Bölgesinde 134 firma faaliyet göstermektedir. Günümüzde 134 parseli üretim, inşaat ve proje aşamasında, 54 parseli boş olarak %71 doluluk oranına sahiptir.

Yalıboyu Organize Sanayi Bölgesi'nin 2011 yılında kuruluş çalışmalarına başlanmış, 6 Haziran 2012'de önce İslah OSB olarak kurulmuş ve 7 Ekim 2013'te ıslahtan normal organize sanayi bölgesi olma statüsüne kavuşmuştur. Sayın Valimiz Mehmet Ceylan başkanlığında yönetim kurulu ile yönetilmektedir. 380.000m² alanda 38 parselde sahip Yalıboyu Organize Sanayi Bölgesi'nde 17 adet firma yer almaktadır. Günümüzde 23 parseli üretim, 7 parseli inşaat ve proje aşamasında, 9 parseli boş olarak %78 doluluk oranına sahiptir. Yalıboyu Organize Sanayi Bölgesi 2016 Mart ayı itibari ile Çerkezköy Ticaret ve Sanayi Odası binasında hizmet vermektedir.

Çerkezköy, Veliköy, Kapaklı ve Yalıboyu Organize Sanayi Bölgelerinde çeşitli büyüklükteki firmalarda yaklaşık 110.000 kişi çalışmaktadır. Bölgemizde bulunan farklı ölçekteki sanayi kuruluşlarının çoğunluğu Türkiye'nin önde gelen sanayi kuruluşlarından. 2018 yılı Türkiye'nin en büyük ilk 500 sanayi kuruluşunun 26 tanesi, ikinci 500 büyük kuruluş listesinin 26 tanesi bölgemizde yer almaktadır. Ayrıca 2019 yılında açıklanan Türkiye'nin büyük 1000 ihracatçı firması listesinde bölgemizden 35 firma yer almaktadır. Bu sanayi kuruluşlarının büyük bir kısmı Dünya'nın çeşitli ülkelerine ihracat yaparak hem bölge ekonomisine hem de Türkiye ekonomisine büyük katkı sağlamaktadırlar. Her geçen gün sanayi kuruluşlarının sayısı artmakta ve buna bağlı olarak çalışan sayısı da artış göstermektedir.

TARIM

Çerkezköy'ün ekonomik yapısı 1970'li yıllara kadar tarıma dayanmaktaydı ama bugün sanayinin gelişmesi ve sanayinin taşıdığı nüfus sebebiyle tarımla uğraşan nüfus toplam nüfusun %15'ine düşmüş durumdadır. İlçenin yer yer orman, tarım ve mera alanı olarak kullanılan topraklarında yetiştirilen başlıca ürünler; buğday ve ayçiçeğidir. Hayvancılık da yapılan ilçede az miktarda sığır ve koyun yetiştirilmektedir.

NÜFUS

Çerkezköy Türkiye'de en fazla göç alan yerleşim birimleri sıralamasında ilk üç içerisinde yer almaktadır. Çerkezköy Türkiye'deki 81 ilden insan göçü alması bakımından da dikkat çekmektedir. 2019 yılı itibarıyla 175 bin nüfusa sahip Çerkezköy Türkiye'nin tüm bölgelerinden göç alarak bir Türkiye mozaiki yansıtmaktadır.

COĞRAFİ YAPISI

Çerkezköy ilçesi, Tekirdağ iline bağlı, coğrafi olarak 41 derece 17 dakika 06 saniye kuzey enlem ve 28 derece 00 dakika 01 saniye doğu boylamında olup, denizden yüksekliği 160 metredir. Çerkezköy, doğuda İstanbul, güney ve batıda Çorlu, kuzeyde Saray ilçeleriyle çevrilidir. Güneyden geçen 0-3 Otoyolu'na 22 km'lik bir yolla bağlanan ilçemiz, il merkezi Tekirdağ'a 56 km, İstanbul'a ise 110 km uzaklıktadır.

İlçe toprakları Ergene Havzası'ndaki hafif engebeli düzlüklerden oluşur. Bu toprakların sularını Ergene ırmağı ile başlıca kollarından Çorlu Çayı toplar.

Çerkezköy ilçe merkezi idari yönden 8 mahalleden oluşmaktadır (Bağlık, Cumhuriyet, Fatih, Fevzi Paşa, Gazi Mustafa Kemal Paşa, Gazi Osman Paşa, İstasyon, Kızılpınar, Veliköy ve Yıldırım Beyazıt Mahalleleri).

Çerkezköy, Trakya ikliminin belirgin özelliklerinin etkisi altındadır. Yörede zaman zaman esen soğuk kuzey rüzgârları ısının düşmesine yol açmaktadır. Sıcaklık, yaz aylarında 25°C-35°C, kış aylarında ise 10°C- (-8) °C arasında değişmektedir.

ULAŞIM

Çerkezköy'e ulaşım, karayolu ve demiryolu ile yapılmaktadır. Çerkezköy, Kınalı Ayrımı-Çerkezköy- Çorlu yolu ile Çerkezköy- Saray- Vize- Kırklareli yollarının kavşak noktasında bulunmaktadır. Ayrıca Beyciler-Çerkezköy bağlantı yolu ile TEM'e bağlanmaktadır. Çerkezköy için önem taşıyan TEM bağlantı yolu, ilçenin İstanbul ve Avrupa ile bağlantısını kuvvetlendirmektedir. Çerkezköy ilçesinin, Tekirdağ il merkezi ile bağlantısı Çerkezköy – Çorlu – Tekirdağ karayolu ile sağlanmaktadır. Çerkezköy ilçesinde demiryolu bağlantısı İstanbul –Edirne – Avrupa demiryolu ile sağlanmaktadır. Çerkezköy istasyonu önemli ihracat istasyonlarından biridir. Ayrıca İstanbul – Çerkezköy elektrikli banliyö hattında 1996'dan beri yolcu taşınmaktadır. Çerkezköy, Halkalı-Kapıkule Hızlı Tren Projesinin önemli duraklarından biri olacaktır. İlçedeki deniz yolu bağlantısı, Tekirdağ limanı ile ilişkilidir.

EĞİTİM

Çerkezköy'de 6 Anaokulu, 16 İlkokul, 12 Ortaokul ve 1 İmam Hatip Ortaokulu, 2 Anadolu İmam Hatip Lisesi, 5 Anadolu Lisesi, 4 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, 3 Özel Eğitim Uygulama Merkezi, 1 Çok Programlı Anadolu Lisesi, 1 Rehberlik Araştırma Merkezi, 1 Halk Eğitim Merkezi, Namık Kemal Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu bünyesinde 6 Bölüm bulunmaktadır.

Ayrıca Çerkezköy Organize Bölge Müdürlüğü'nün idaresinde Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bulunmaktadır.